

УКРАЇНА
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Коледж транспорту та комп'ютерних технологій

НАКАЗ

26 лютого 2020 р.

м. Чернігів

№ 3/ср

**Про затвердження порядку реагування
на випадки булінгу (цькування)
та застосування заходів виховного впливу
в КТКТ ЧНТУ**

На виконання Закону України від 18.12.2018р. № 2657-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькування)», наказу Міністерства освіти у науки України від 28.12.2019р. №1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти, листа Міністерства освіти і науки України від 29.01.2019р. №1/11-881 «Рекомендації для закладів освіти щодо застосування норм Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькування)» з метою попередження та недопущення серед здобувачів освіти в коледжі антисоціального поведінки, створення безпечного освітнього середовища, забезпечення соціально-правового захисту студентів

НАКАЗУЮ:

- 1 Затвердити такі, що додаються:
  - 1.1 Порядок реагування на випадки булінгу (цькування) в КТКТ ЧНТУ (додаток 1);
  - 1.2 Порядок застосування заходів виховного впливу в КТКТ ЧНТУ (додаток 2);
  - 1.3 Склад комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в КТКТ ЧНТУ (додаток 3).

2 Призначити Буйну Л.М особою, відповідальною за прийняття та реєстрацію звернень учасників освітнього процесу щодо булінгу (цькування)

3 Заступнику директора з виховної роботи Харченко С.А.:

3.1 Організувати превентивну роботу із запобігання та протидії булінгу зі здобувачами освіти та їх батьками відповідно до Положення щодо протидії булінгу (цькуванню) в Коледжі транспорту та комп'ютерних технологій Чернігівського національного технологічного університету та затвердженого плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в Коледжі транспорту та комп'ютерних технологій ЧНТУ.

3.2 Здійснювати аналіз безпечності та комфортності перебування здобувачів освіти в коледжі та функціонування освітнього середовища і вживати відповідних заходів реагування в разі необхідності.

3.3 Забезпечити оприлюднення інформації щодо заходів із попередження та недопущення проявів булінгу (цькування) на веб-сайті, дошці оголошень та при проведенні інструктажів для всіх працівників коледжу.

4 Відділу кадрів довести наказ до відома педагогічних працівників коледжу.

5 Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Директор коледжу

В.М. Радченко

Проект наказу вносить:
Заступник директора з
виховної роботи

С.А.Харченко

Погоджено:

Заступник директора з
навчальної роботи

Л.М.Ревко

Заступник директора з
навчально-виробничої роботи

Ю.Ю.Моришев

Головний бухгалтер

Ю.В.Шиганова

Помічник директора
з кадрової роботи

Г.І.Капельницька

Голова первинної
профспілкової організації
студентів

Л.М.Буйна

Голова студради

В.М.Рибалка

Порядок реагування на випадки булінгу (цькування) в КТКТ ЧНТУ

I Загальні положення

1 Цей Порядок визначає механізм реагування на випадки булінгу (цькування) в Коледжі транспорту та комп'ютерних технологій Чернігівського національного технологічного університету (далі Коледж).

2 До булінгу (цькування) в Коледжі належать випадки, які відбуваються безпосередньо в приміщенні Коледжу та на прилеглих територіях (включно з навчальними приміщеннями, приміщеннями для занять спортом, проведення заходів, коридорами, роздягальнями, вбиральнями, душовими кімнатами, їдальнею тощо) та (або) за межами Коледжу під час заходів, передбачених освітньою програмою, планом роботи, та інших освітніх заходів, що організуються за згодою директора коледжу, в тому числі дорогою до (із) Коледжу.

Ознаками булінгу (цькування) є систематичне вчинення учасниками освітнього процесу діянь стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, в тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, а саме:

- умисне позбавлення їжі, одягу, коштів, документів, іншого майна або можливості користуватися ними, перешкоджання в отриманні освітніх послуг, примушування до праці та інші правопорушення економічного характеру;

- словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи;

- будь-яка форма небажаної вербальної, невербальної чи фізичної поведінки сексуального характеру, зокрема принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська, образи, жарти, погрози, поширення образливих чуток;

- будь-яка форма небажаної фізичної поведінки, зокрема ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, завдання ударів; інші правопорушення насильницького характеру.

3 Суб'єктами реагування у разі настання випадку булінгу (цькування) в коледжі є: директор коледжу, заступник директора з навчальної роботи, заступник директора з навчально-виробничої роботи, заступник директора з виховної роботи.

Суб'єкти реагування на випадки булінгу (цькування) в Коледжі діють в межах повноважень, передбачених законодавством та цим Порядком.

4 Суб'єкти реагування здійснюють заходи, спрямовані на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в Коледжі згідно з Планом заходів, спрямованих на запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в Коледжі транспорту та комп'ютерних технологій ЧНТУ.

5 Педагогічні та інші працівники Коледжу у разі, якщо вони виявляють булінг (цькування), зобов'язані:

- вжити невідкладних заходів для припинення небезпечного впливу;
- за потреби надати домедичну допомогу та викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги;
- звернутись (за потреби) до територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України;
- повідомити директора коледжу та принаймні одного з батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування).

II Подання заяв або повідомлень про випадки булінгу (цькування) в Коледжі

1 Учасники освітнього процесу можуть повідомити про випадок булінгу (цькування), стороною якого вони стали або підозрюють про його вчинення стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу або про який отримали достовірну інформацію, керівника закладу освіти або особу, відповідальну за прийняття та реєстрацію звернень учасників освітнього процесу щодо булінгу (цькування).

У коледжі заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) або підозру щодо його вчинення приймає особа, відповідальна за прийняття та реєстрацію звернень учасників освітнього процесу щодо булінгу (цькування).

Повідомлення можуть бути в усній та (або) письмовій формі, в тому числі із застосуванням засобів електронної комунікації.

1. Директор коледжу у разі отримання заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування):

- невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби, повідомляє територіальний орган (підрозділ) Національної поліції України, принаймні одного з батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування);
- за потреби викликає бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги;
- повідомляє службу у справах дітей з метою вирішення питання щодо соціального захисту малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування), з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу (цькування) та вжиття заходів для усунення таких причин;

- повідомляє центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді з метою здійснення оцінки потреб сторін булінгу (цькування), визначення соціальних послуг та методів соціальної роботи, забезпечення психологічної підтримки та надання соціальних послуг;

- скликає засідання комісії з розгляду випадку булінгу (цькування) (далі - комісія) не пізніше ніж упродовж трьох робочих днів з дня отримання заяви або повідомлення.

Ш Склад комісії, права та обов'язки її членів

1 Склад комісії затверджує наказом директор коледжу. Комісія виконує свої обов'язки на постійній основі.

2 До участі в засіданні комісії за згодою залучаються батьки або інші законні представники малолітніх або неповнолітніх сторін булінгу (цькування), а також можуть залучатися сторони булінгу (цькування), представники інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) в закладах освіти.

3 Член комісії має право:

- ознайомлюватися з матеріалами, що стосуються випадку булінгу (цькування), брати участь у їх перевірці;

- подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються;

- брати участь у прийнятті рішення шляхом голосування;

- висловлювати окрему думку усно або письмово; вносити пропозиції до порядку денного засідання комісії.

4 Член комісії зобов'язаний:

- особисто брати участь у роботі комісії;

- не розголошувати стороннім особам відомості, що стали йому відомі у зв'язку з участю у роботі комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб;

- виконувати в межах, передбачених законодавством та посадовими обов'язками, доручення голови комісії;

- брати участь у голосуванні.

IV Порядок роботи комісії

1 Метою діяльності комісії є припинення випадку булінгу (цькування) в Коледжі; відновлення та нормалізація стосунків, створення сприятливих умов для подальшого здобуття освіти у групі, де стався випадок булінгу (цькування); з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу (цькування), та вжиття заходів для усунення таких причин; оцінка потреб сторін булінгу (цькування) в соціальних та психолого-педагогічних послугах та забезпечення таких послуг.

2 Діяльність комісії здійснюється на принципах:

- законності;
- верховенства права;
- поваги та дотримання прав і свобод людини;
- неупередженого ставлення до сторін булінгу (цькування);
- відкритості та прозорості;
- конфіденційності та захисту персональних даних;
- невідкладного реагування;
- комплексного підходу до розгляду випадку булінгу (цькування);
- нетерпимості до булінгу (цькування) та визнання його суспільної

небезпеки.

Комісія у своїй діяльності забезпечує дотримання вимог Законів України «Про інформацію», «Про захист персональних даних».

3 До завдань комісії належать:

- збір інформації щодо обставин випадку булінгу (цькування), зокрема пояснень сторін булінгу (цькування), батьків або інших законних представників малолітніх або неповнолітніх сторін булінгу (цькування); висновків практичного психолога; відомостей служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; експертних висновків (за наявності), якщо у результаті вчинення булінгу (цькування) була завдана шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого; інформації, збереженої на технічних засобах чи засобах електронної комунікації (Інтернет, соціальні мережі, повідомлення тощо); іншої інформації, яка має значення для об'єктивного розгляду заяви;

- розгляд та аналіз зібраних матеріалів щодо обставин випадку булінгу (цькування) та прийняття рішення про наявність/відсутність обставин, що обґрунтовують інформацію, зазначену у заяві.

У разі прийняття рішення комісією про наявність обставин, що обґрунтовують інформацію, зазначену у заяві, до завдань комісії також належать:

- оцінка потреб сторін булінгу (цькування) в отриманні соціальних та психолого-педагогічних послуг та забезпечення таких послуг, в тому числі із залученням фахівців служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;

- визначення причин булінгу (цькування) та необхідних заходів для усунення таких причин;

- визначення заходів виховного впливу щодо сторін булінгу (цькування) у групі, де стався випадок булінгу (цькування);

- моніторинг ефективності соціальних та психолого-педагогічних послуг, заходів з усунення причин булінгу (цькування), заходів виховного впливу та корегування (за потреби) відповідних послуг та заходів;

- надання рекомендацій для педагогічних працівників Коледжу щодо доцільних методів здійснення освітнього процесу та інших заходів з малолітніми чи неповнолітніми сторонами булінгу (цькування), їхніми батьками або іншими законними представниками;

- надання рекомендацій для батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування).

3 Формою роботи комісії є засідання, які проводяться у разі потреби. Дату, час і місце проведення засідання комісії визначає її голова.

4 Під час проведення засідання комісії секретар комісії веде протокол засідання комісії за формою згідно з додатком до цього Порядку, що оформлюється наказом директора коледжу.

5 Строк розгляду комісією заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) в Коледжі та виконання нею своїх завдань не має перевищувати десяти робочих днів із дня отримання заяви або повідомлення директором.

V Запобігання та протидія булінгу (цькуванню) в Коледжі

1 Діяльність щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в Коледжі має бути постійним системним процесом, спрямованим на:

- визначення та реалізацію необхідних заходів, способів і методів запобігання виникненню булінгу (цькування) та (або) потенційних ризиків його виникнення;

- виявлення булінгу (цькування) та (або) потенційних ризиків його виникнення;

- визначення та реалізацію необхідних заходів, способів і методів вирішення ситуацій булінгу (цькування) та/або усунення потенційних ризиків його виникнення.

2 Діяльність щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в Коледжі ґрунтується на принципах:

- недискримінації за будь-якими ознаками;
- ненасильницької поведінки в міжособистісних стосунках;
- партнерства та підтримки між педагогічним колективом Коледжу і батьками (законними представниками) малолітнього чи неповнолітнього здобувача освіти;

- особистісно-орієнтованого підходу до кожної дитини;
- розвитку соціального та емоційного інтелекту учасників освітнього процесу; тендерної рівності;

- участі учасників освітнього процесу в прийнятті рішень відповідно до положень законодавства та установчих документів Коледжу.

3 Завданнями діяльності щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в Коледжі є:

- створення безпечного освітнього середовища в Коледжі, що включає психологічну та фізичну безпеку учасників освітнього процесу;
- визначення стану, причин і передумов поширення булінгу (цькування) в Коледжі;
- підвищення рівня поінформованості учасників освітнього процесу про булінг (цькування);
- формування в учасників освітнього процесу нетерпимого ставлення до насильницьких моделей поведінки, усвідомлення булінгу (цькування) як порушення прав людини;
- заохочення всіх учасників освітнього процесу до активного сприяння запобіганню булінгу (цькуванню).

4 Діяльність щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в Коледжі відображається в плані заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в Коледжі (далі - План).

Заплановані заходи можуть відбуватись у будь-якій формі: зустрічі, бесіди, консультації, лекції, круглі столи, тренінги, тематичні заходи, конкурси, спільні перегляди та обговорення тематичних відеосюжетів, літературних творів, матеріалів ЗМІ, особистого досвіду, запрошення гостей, у формі рольових ігор та інших організаційних формах.

5 До заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в Коледжі, належать заходи щодо:

- організації належних заходів безпеки відповідно до законодавства (пост охорони, відеоспостереженням за місцями загального користування тощо);
- організації безпечного користування мережею Інтернет під час освітнього процесу;
- контролю за використанням засобів електронних комунікацій малолітніми чи неповнолітніми здобувачами освіти під час освітнього процесу;
- розвитку соціального та емоційного 'інтелекту учасників освітнього процесу, зокрема: розуміння та сприйняття цінності прав та свобод людини, вміння відстоювати свої права та поважати права інших;
- розуміння та сприйняття принципів рівності та недискримінації, поваги до гідності людини, толерантності, соціальної справедливості, доброчесності, вміння втілювати їх у власні моделі поведінки; здатності попереджувати та розв'язувати конфлікти ненасильницьким шляхом;
- відповідального ставлення до своїх громадянських прав і обов'язків, пов'язаних з участю в суспільному житті;
- здатності визначати, формулювати та аргументовано відстоювати власну позицію, поважаючи відмінні від власних думки/позиції, якщо вони не порушують прав та гідності інших осіб;

- здатності критично аналізувати інформацію, розглядати питання з різних позицій, приймати обґрунтовані рішення;
- здатності до комунікації та вміння співпрацювати для розв'язання різних суспільних проблем, зокрема шляхом волонтерської діяльності тощо;
- підвищення рівня обізнаності учасників освітнього процесу про булінг (цькування), його причини та наслідки, порядок реагування на випадки булінгу (цькування) тощо;
- створення в Коледжі культури, що ґрунтується на нетерпимості до будь-яких форм насильства та дискримінації, в тому числі булінгу (цькування).

Заступник директора
з виховної роботи

С.А.Харченко

Додаток до
Порядку реагування
на випадки булінгу
(цькування)
(пункт 4 розділу IV)

ПРОТОКОЛ № _____
засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування)
Коледжу транспорту та комп'ютерних технологій
Чернігівського національного технологічного університету

« _____ » _____ 20__ р. Час _____ год _____ хв

Підстава: _____

(від кого і коли надійшло заява або повідомлення про випадок булінгу (цькування))

(стислий зміст заяви або повідомлення)

Присутні:

Члени комісії (_____ осіб) згідно з наказом про склад комісії
від _____ № _____ :

Інші особи (осіб):

СЛУХАЛИ:

I. Затвердження Порядку денного засідання

II. Розгляд питань Порядку денного засідання¹

¹ Розділ II доповнюється окремими сторінками.

III. Ухвалили рішення про²
потреби сторін булінгу (цькування) в соціальних та психолого-педагогічних
послугах

(опис відповідних послуг та відповідальні за їх надання)

заходи для усунення причин булінгу (цькування)

(опис заходів та відповідальні за їх виконання)

заходи виховного впливу щодо сторін булінгу (цькування)

(опис заходів та відповідальні за їх виконання)

рекомендації для педагогічних працівників Коледжу щодо доцільних методів
здійснення освітнього процесу та інших заходів з малолітніми чи неповнолітніми
сторонами булінгу (цькування), їхніми батьками або іншими законними
представниками

(опис рекомендацій і суб'єктів призначення цих рекомендацій)

рекомендації для батьків або інших законних представників малолітньої чи
неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування)

(опис рекомендацій і суб'єктів призначення цих рекомендацій)

Голова комісії

Секретар

---

² Розділ III доповнюється окремими сторінками.

Порядок застосування заходів виховного впливу в КТКТ ЧНТУ

1 Цей Порядок визначає процедуру застосування заходів виховного впливу в Коледжі транспорту та комп'ютерних технологій Чернігівського національного технологічного університету (далі Коледж).

2 Заходи виховного впливу - заходи, які застосовуються під час освітнього процесу щодо сторін булінгу (цькування) та забезпечують корекцію їхньої поведінки, зокрема виправлення деструктивних реакцій та способів поведінки у міжособистісних стосунках.

3 Заходи виховного впливу до сторін булінгу (цькування) в Коледжі застосовуються з метою:

- відновлення та нормалізації відносин між сторонами булінгу (цькування) після відповідного випадку;
- недопущення повторення випадку булінгу (цькування) між сторонами булінгу (цькування);
- загальної превенції випадків булінгу (цькування) в Коледжі.

4 Необхідні заходи виховного впливу до сторін булінгу (цькування) визначає комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) в Коледжі, зокрема:

- мету, конкретні завдання, зміст, методи та форми заходів виховного впливу;
- критерії визначення співвідношення між запланованими та отриманими результатами заходів виховного впливу.

Моніторинг ефективності застосування заходів виховного впливу до сторін булінгу (цькування) та необхідність їх коригування визначає комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) в Коледжі на черговому засіданні.

5 Заходи виховного впливу реалізуються працівниками Коледжу, фахівцями служби у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді із залученням необхідних фахівців із надання правової, психологічної, соціальної та іншої допомоги, в тому числі територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України та інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування).

Суб'єкти реагування на випадки булінгу (цькування) в Коледжі під час реалізації заходів виховного впливу діють в межах повноважень, передбачених законодавством та цим Порядком.

6 Психологічний та соціально-педагогічний супровід застосування заходів виховного впливу у групі, в якій стався випадок булінгу (цькування),

здійснюють у межах своїх посадових обов'язків практичний психолог Коледжу, зокрема:

- діагностику рівня психологічної безпеки та аналіз її динаміки;
- розробку програми реабілітації для потерпілого (жертви) та її реалізацію із залученням батьків або інших законних представників малолітньої або неповнолітньої особи;
- розробку корекційної програми для кривдника (булера) та її реалізацію із залученням батьків або інших законних представників малолітньої або неповнолітньої особи;
- консультативну допомогу всім учасникам освітнього процесу;
- розробку профілактичних заходів.

Заступник директора
з виховної роботи

С.А.Харченко

**Склад комісії з розгляду випадків булінгу (цькування)
в КТКТ ЧНТУ**

Голова комісії	Радченко В.М., директор коледжу;
Заступник голови комісії	Харченко С.А., заступник директора виховної роботи;
Секретар	Буйна Л.М., методист відділень, голова профкому студентів;
Члени комісії:	Ревко Л.М., заступник директора з навчальної роботи; Моришев Ю.Ю., заступник директора з навчально-виробничої роботи; Сухицький Ю.В., завідувач відділення Електричної інженерії та логістики; Подтергер О.М., завідувач відділення Автомобільного транспорту; Подгорнова Т.М., завідувачка відділення Інформаційних технологій; Лук'яненко Л.М., психолог коледжу. Рибалка В.М., голова студентської ради; Дільничий інспектор сектору Ювенальної превенції УПД ГУНП в Чернігівській області

Заступник директора
з виховної роботи

С.А.Харченко